Oana Magdalena CENAC
Universitatea "Dunărea de Jos", Galaţi

LIMBA ENGLEZĂ ŞI SISTEMUL FINANCIAR ROMÂNESC

Abstract : *Along centuries, Romanian language has witnessed several influences and the consequence is the assimilation of a number of lexical borrowings and innovations. Some of them can be traced in the present Romanian vocabulary, but there is an important number of words which are no longer in use.*

Different ethinic contacts that the Romanian language had during the VIth and XVIth century represent the "cause" for other borrowings of Slavonic, Turkish, Hungarian, Germanic origin that might be detected in the Romanian vocabulary.

At the end of the XVII th century and throughout the XVIIIth century, neo-Greek borrowings spread all over Moldavia and Wallachia. These particular borrowings covered the social, intellectual and religious level of language.

In the following period (the XVIIIth and the XIXth century), a growing interest for the Western values can be pointed out. The Latin-Romanic influence is considered as representing a very important moment for the Romanian vocabulary because this was the source for the greatest number of neologisms and loan-translations covering all the Romanian spiritual and material life.

The English influence became significant especially after the second world war and it was determined by several factors such as: political factors (the role played by the USA and England on the political stage), cultural and social factors (the American life style) and linguistic factors (the English language prestige as an international language).

Out of all these aspects, we are particular interested in the Romanian financial system and the way in which the English language has influenced it. Terefore, the purpose of this paper is to emphasize the main features of the English words employed in the Romanian financial system. Getting familiar with this language, the Romanian financial community may easily become part and parcel of the international financial community. Our analysis was performed by taking into consideration the most important aspects characterizing the elements of English origin which will be "observed" from the language levels point of view.

Key-words*: Romanian vocabulary, elements of English origin, financial system*

Graniţa dintre sfârşitul secolului al XX-lea şi începutul unui nou mileniu marchează numeroase procese care pot fi considerate revoluţionare. Dintre acestea, cel mai spectaculos, poate şi cel mai important, este revoluţia informaţională care determină nu numai apariţia economiei informaţionale dar şi a societăţii informaţionale. Astfel, informaţia devine simultan cea mai solicitată "materie primă" dar şi cel mai cerut *produs* al prezentului şi, mai ales, al viitorului.

Dacă pentru societatea umană, **limbile cu circulaţie internaţională** joacă un rol esenţial în transferul informaţiei, pentru activitatea economică **banii**, ca simbol al valorii economico-sociale, sunt cei mai eficienţi mesageri ai informaţiei. În consecinţă, este uşor de înţeles efectul pe care îl poate avea "întâlnirea" dintre limba engleză şi terminologia specifică domeniului financiar- bancar.

Obţinerea de informaţii şi cunoştinţe noi prin intermediul unei limbi străine constituie un stimulent puternic în cadrul asimilării unui limbaj specializat care devine astfel vehicolul de armonizare a abilităţilor profesionale individuale cu cerinţe la nivel mondial.

Limbajul bancar şi economic englez a căpătat alură internaţională dat fiind faptul că, în comunitatea bancară internaţională, limba engleză este limba bancherilor de pretutindeni.

BDD-A5325 © 2005 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:54:06 UTC)

Prin deprinderea lui, comunitatea bancară românească se poate integra mai uşor în comunitatea bancară internaţională.

Din cele de mai sus înţelegem că problema anglicismelor din limba română în general şi din sistemul financiar în particular este o problemă cât se poate de actuală iar elementele datorate influenţei engleze reprezintă o componenta importantă a limbii române. Acest fapt motivează interesul multor autori şi cercetători în analiza acestui domeniu care şi-a demonstrat deschiderea spre noi imprumuturi, mai ales din engleză. Tocmai această "deschidere" a făcut ca, în ultimul timp, să se vorbească din ce în ce mai mult de "anglomanie" adică influenţa engleză este vazută ca un act de "invazie lingvistică".

În articolul său intitulat *Anglicismele în limba română actuală,* Mioara Avram demonstrează că nu avem motive să ne temem întrucât influenţa engleză, ca toate celelalte influenţe care s-au manifestat de-alungul timpului, nu trebuie să fie considerată periculoasă. Şi anglicizarea va fi depăşită aşa cum s-a întâmplat şi cu slavizarea, grecizarea, rusificarea, francizarea, etc. Interesantă este, în acest sens, observaţia cu accente premomonitorie a lui Costache Negruzzi pe care o împărtăşea cititorilor săi în *Păcatele tinereţilor* :

"Aşadar am fost pe rând turcomani, grecomani sau Domnul ştie ce încă; acum, din mila lui Dumnezeu, suntem franţezomani; poate curând vom trece şi Mahna în vreun balon aerostatic şi atunci ne vei vedea anglomani."

În perioada premergătoare limbii literare (secolele VI-XVI) asupra lexicului românesc s-au ercitat numeroase influenţe care au apărut ca urmare a unor contacte entice: influenţa *slavă, bizantină, turcă, maghiară, germană.*

Influenţele manifestate asupra vocabularului de către limbile şi culturile cu care limba română a venit în contact, se concretizează prin asimilarea unui număr de împrumuturi şi inovaţii lexicale, din care unele s-au păstrat până astăzi, pe când altele au avut o existenţă efemeră. La sfârşitul secolului al XVII-lea şi pe tot parcursul secolului al XVIII-lea se răspândesc în Ţara Românească şi Moldova împrumuturi din neogreacă, cuvintele intrate în română acoperind domenii ale vieţii politice, sociale, intelectuale, religioase, etc.

Influenţa gândirii şi a civilizaţiei occidentale va determina o scădere a interesului pentru cultura bizantină şi o mutaţie culturală, în sensul acceptării ideilor inovatoare de tip iluminist ale Revoluţiei Franceze. Cercetătorii au subliniat faptul că influenţa latino-romanică s-a manifestat prin excelenţă în domeniul lexicului, în limba română existând astăzi, din această sursă, cel mai mare număr de neologisme şi de calcuri, acoperind toate sferele vieţii materiale şi spirituale româneşti. În ultima jumătate de veac, lexical limbii române s-a îmbogăţit cu un număr mare de neologisme cu character internaţional, între care, predomină împrumuturile din limba engleză.

Influenţa engleză este un fenomen lingvistic internaţional, european şi mondial, cu multiple explicaţii. În cazul limbii române, factorii care au favorizat influenţa engleză sunt de ordin politic (rolul Angliei şi al S.U.A. pe plan internaţional), cultural şi social (modelul de viaţă American) şi lingvistic (prestigiul limbii engleze ca limbă internaţională).

Operele şi activitatea de traducător a unor scriitori români de acum aproximativ 150 de ani sunt o dovadă a faptului că influenţa engleză exista cu adevărat, chiar şi atunci. Astfel, I.L.Caragiale scria *Five o´clock* şi *High-Life,* C. Negruzzi traducea din literatura engleză pe Byron cu *Oscar d´Alva,* pe Th.Moore cu *Melodii irlandeze* şi pe Young cu *Noaptea,* iar I. Ghica, la sugestia tatălui său, pe atunci director al Teatrului Naţional din Bucureşti, traducea din Shakespeare *Romeo şi Julieta* şi *Hamlet.* Şi acestea nu sunt decât câteva dovezi în sprijinul ideii susţinute.

Dar influienţa engleză atinge şi limbajele funcţionale (economie, finanţe, sport, etc.) iar acest fapt a fost analizat pe larg de Sextil Puşcariu în *Limba română, Privire*

BDD-A5325 © 2005 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:54:06 UTC)

Generală, vol. 1, de Iorgu Iordan în *Limba română actuală. O gramatică a" greşelilor"* şi de Al. Graur în *Puțină gramatică.*

Influiența engleză nu este numai un fenomen lingvistic ci şi unul internațional care se manifestă în limba română la fel cum se manifestă şi în alte limbi. Dar, la fel de internațional, este şi fenomenul de respingere a acestei influiențe însă acesta nu se dovedeşte a fi o cale realistă de urmat.

Spre deosebire de română, franceză, italiană, engleza aparține altei familii de limbi şi, de aceea împrumuturile din engleză ridică probleme şi de acceptare şi de adaptare. În schimb această lipsă de afinitate este doar aparentă iar în sprijinul acestei afirmații pot fi aduse cel puțin două argumente:

1. Limba engleză are o importantă componentă romanică (de sursă franceză) şi multe elemente latineşti cum ar fi ***audit, bonus, conglomerate, colaps, debit,deficit, item, etc.*** există în engleză şi sunt o dovadă a acestui fapt. Aceste cuvinte, prezente şi în limba română, continuă procesul de *reromanizare a limbii române moderne*.
2. Împrumuturile din engleză au în română "rude" vechi. Astfel, în *Cuvânt împreună despre rostirea românească*, C. Noica observa legătura dintre ***computer*** şi vechiul ***a cumpăta.*** În *Cuvinte înrudite*, Al. Graur oferă mai multe emple în acest sens: ***a conta*** şi ***cont, contabil, scont, discount ; market (marketing)*** şi ***merchandiser*** cu ***marfa, mercerie, etc.; card*** are rude pe ***cartel, cartela, carton, a carta, etc.***

Înainte de a aborda în detaliu problema anglicismelor din sistemul financiar, se cuvine să definim însăşi noțiunea de *anglicism*, care, în viziunea M.Avram, reprezintă *"(...)o unitate lingvistică (cuvânt, expresie frazeologică, construcție gramaticală) şi chiar tip de pronunțare sau scriere de origine engleză, indiferent de varietatea teritorială a englezei deci inclusiv engleza americană nu doar cea britanică")*.

Conform unor specialişti care au analizat în detaliu anglicismele din limba română se pare că numărul acestora variază. Astfel, în 1977, A. Bantaş vorbea de 4000 de anglicisme iar în 1996, G. Ciobanu, în lucrarea *Anglicismele in limba română*, estima circa 1400 de anglicisme.

Un loc aparte îl ocupă problema *formațiilor hibride* prezente în limbajul comercial în care un anglicism este combinat cu un cuvânt din limba română. De emplu englezescul ***bank*** nu a fost împrumutat ca substantiv comun pentru că în română exista deja cuvântul de origine italiană şi franceză ***bancă.*** Acest *"bank"* este folosit în nume proprii de firme cărora le conferă o alură internațională: *Bank Coop, Credit Bank, Columna Bank* (un compus alcătuit din (rom.) ***columna*** şi (engl.) ***bank*** pronunțat cu *[e]*.
O altă problemă importantă este inutilitatea anglicismelor care apar ca **dublete** recente ale unor împrumuturi anterioare: ***discont / discont ; trezorie / trezorerie; leader / lider ; cliring / clearing, etc.***

Se vorbeşte tot mai mult de respectarea unor *strategii discursive* prin care anglicismele recente pot fi introduse. Acestea ar fi:

a) *explicarea sensului* (glosarea prin sinonime sau parafrază);
b) *ordinea plasării în text*;
c) *nu se recomandă folosirea în titluri de presă a unor anglicisme necunoscute marelui public*, anglicisme de genul: **pairing, processing, screening, etc.** Anglicismele din sistemul financiar - bancar pot fi găsite din belşug în ziare şi reviste de specialitate cum ar fi *Bursa, Capital, Economistul, Ziarul Financiar*, etc. ziare cu un puternic public-țintă care este familiarizat cu terminologia din domeniu. Dar şi aici, prezența anglicismelor este ținută între anumite limite.

BDD-A5325 © 2005 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:54:06 UTC)

Ex. "*O problemă a sistemului bancar o constituie introducerea* ***sistemului de plată electronică numit E-cash.****"*(*Capital*, 15 mai, 2003);
"*Celelalte bănci au recurs la* ***cardul de debit cu descoperire de cont*** *sau* ***over - draft.****"*
(*Capital* 27martie 2003)
Explicaţia acestui fenomen trebuie dată la prima apariţie în text şi nu de fiecare dată. Fenomenul explicarii termenilor apare, mai ales, în ziarele care au un public format din cititori aparţinând unor domenii diferite de activitate,cu o pregătire intelectuală diferită. Lucrurile stau altfel în cazul ziarelor de specialitate (cum ar fi cele citate mai sus) şi care au un public familiarizat cu terminologia respectivă, astfel că explicarea termenilor sau traducerea lor totală sau parţială apare foarte rar.

Întrucât *moneda* constituie piesa de rezistenţă a sistemului financiar-bancar, se cuvine a fi făcute câteva observaţii privind *istoricul* acesteia. Jocul monetar apare ca o unealtă, o structură a oricărei activitaţi de schimb active. Moneda pătrunde în mecanismul raporturilor economice şi sociale, fiind un extraordinar barometru al întregii activitaţi a oamenilor. Banii, "*sonnantes et trébuchantes*", intră şi ne inundă viaţa de toate zilele iar statul modern este acela care îi mânuieşte, prin sistemul său de impozite, dări, etc.
Economia monetară este de fapt raţiunea de a fi a monedei şi ea se instalează acolo unde oamenii au nevoie de ea şi pot să o întreţină. Ne-am obişnuit a percepe moneda drept o piesă de metal sau de hârtie. Uneori însă, o marfă mai dorită joacă rolul de monedă, de etalon al schimburilor. În această ipostază s-a aflat, în regiunea Nigerului, Abisiniei, Senegalului, **sarea** care servea şi ca monedă şi ca hrană. În zona Golfului Guineea, **ţesăturile de bumbac, brăţările de aramă, praful de aur, caii** erau considerate monede. O monedă mai ciudată este cea de **mărgean,** bătută în Europa. Ea îşi are obârşia în Italia unde se numea ***olivette*** şi era fabricată în Toscana, într-un atelier de prelucrat mărgeanul. Aceste *olivette* circulau în Nigeria, Liberia, Coasta de Fildeş iar cumpărătorul le purta la brâu, înşirate pe o sfoară, astfel că bogăţia lui era "la vedere". Specialiştii creditului, nimeni alţii decât genovezii secolului al XV-lea, s-au gândit să facă din târguielile zise *de Besançon,* la care se reglementau scrisorile de schimb ale întregii Europe, adevărate sisteme de *clearing* avant la letre. În 1604, un veneţian este uluit de milioanele de ducaţi care se schimbă la Piacenza, sediul acestor târguri, fără ca până la urmă să se arate altceva decât câţiva pumni de scuzi "d´or en or"(aur pe aur), adică moneda efectivă. În cazul jocurilor monetare, Europa este un caz aparte pentru că ea cunoaşte toată gama experienţei monetare: la parter se află trocul, monedele primitive, urmează apoi monedele metalice din aur, argint, aramă. Fără doar şi poate că între aceste monede a existat o permanentă dispută. În fapt, fiecare metal joacă un rol personal: **aurul**-metalul prinţilor, al marilor negustori şi al Bisericii; **argintul** - pentru tranzacţii obişnuite; **arama** - *moneda neagră* a oamenilor de rând şi a nevoiaşilor.

Orice s-ar spune, sănătatea unei economii se poate ghici după metalul care o domină. La Neapole, în 1751, aurul este tezaurizat, argintul dispare iar arama reglementează grosul tranzacţiilor. La fel se intâmplă şi în Spania. În ţările aflate în plină înflorire, aurul şi argintul îşi afirmă supremaţia. În 1774, Anglia recunoaşte metalul galben ca monedă legală şi comună, argintul fiind doar un ajutător.

Alături de monedele metalice circulă şi **monedele fiduciare** (=biletele de bancă) şi **monedele scriptice (=compensatii prin înscrisuri, prin virament dintr-un cont în alt cont bancar).** Biletul de bancă apare în 1661 la ghişeele Băncii din Stockholm sau la ghişeele Băncii Angliei în 1694. Încă din 1667, în Anglia apar acele **orders** guvernamentale, prototipuri ale biletelor de bancă iar mai târziu se vor folosi unele **goldsmiths´notes** care ulterior vor deveni **banker´s notes**. Totuşi, în acest domeniu, monopolul precocitaţii nu a aparţinut Angliei. În 1586, Casa di San Giorgio a avut **biglietti**

BDD-A5325 © 2005 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:54:06 UTC)

plătibile în monedă de aur sau de argint. La Veneţia, în sec. al XV-lea, băncile *di sritta* (de inscris) aveau biletele lor care se puteau schimba şi erau rambursate.

În concluzie, am putea spune că moneda şi creditul reprezintă un limbaj pe care orice societate îl învaţă şi-l vorbeşte în felul sau iar individul este obligat să-l înveţe. Fără scris şi citit se poate supravieţui, considera F. Braudel, dar dacă n-ar şti să numere, individul n-ar putea supravieţui; existenţa noastră de zi cu zi se află sub imperiul cifrei, concluziona acesta. Cu cât o ţară este economic mai dezvoltată, cu atât mai mult îşi lărgeşte gama uneltelor monetare şi a instrumentelor de credit. De fapt, în cadrul unităţilor monetare internaţionale, societaţile au fiecare locul lor: unele sunt privilegiate, altele sunt trase la remorcă iar altele sunt penalizate greu. ***Banul*** este, afirma Braudel, "***unitatea dar şi nedreptatea lumii".***

După cum s-a putut observa din acest scurt istoric al monedei, Italia a jucat un rol important in dezvoltarea sistemului monetar de-alungul timpului. Acest lucru nu putea rămâne fără urmări: astfel dacă analizăm etimologia unor termeni financiar-bancari englezeşti constatăm că aceştia sunt de **origine italiană.** În acest sens ,de un real ajutor ne-a fost *"Dicţionarul etimologic englez"* al lui Walter Skeat. Aşa am identificat următoarele emple:

bankrupt < (it.) *banca rota* ;
cash< (it.) *cassa* < (lat.) *capsa*;
cashier <(it.) *cassare*< (lat.) *quassāre*;
manager < (it.) *maneggio*;
discount< (it.) *(di)scontare* ;
risk < (it.)*risco* (fr.) *risque*;
cost < (it.) *costo*;
banknote < *bank* (<(it)*banka*) + *note* <(<(lat.)*nota*), etc.

Analiza etimologică a substantivului **bursă** ne trimite la la numele unei cunoscute familii de mari negustori veneţieni, *della Borsa,* care se stabileşte în Flandra iar locuinţa lor, *Casa Borsa*, devine sediul primei burse din lume.

Inventarul de anglicisme din sistemul financiar-bancar românesc, selectat de noi din diferite publicaţii de profil cum ar fi *Capital, Bursa, Ziarul financiar,* l-am clasificat ţinând cont de următoarele criterii:

a) Cuvinte care coexistă (dublete):
cash / numerar;
leader / lider;
discount / discont;
clearing / cliring;
brand / marcă;
warranty / garan-tie ;
trezorie / trezorerie, etc.

b) Cuvinte care circulă cu varianta tradusă din engleză :
American Option = opţiunea americană = opţiune ce poate fi ercitată oricând înaintea datei finale a erciţiului financiar*;*
Amortization = amortizare = 1.rambursarea unui imprumut prin rate; 2.amortizarea unor active intangibile.
Beta Coeficient = coieficient beta = măsura riscului unei hârtii de valoare în raport cu rata pieţei şi cu rata fără risc.

BDD-A5325 © 2005 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:54:06 UTC)

Bridge Loan = împrumut punte = împrumut pe termen scurt pentru asigurarea unei finanțări temporare până se contractează un imprumut permanent.
Bankruptcy= faliment = declararea legală a imposibilității companiei de a-şi continua activitatea.
Balance sheet = bilanț = situație financiară ce indică poziția financiară la un moment dat.
Certificate of deposit = certificat de depozit = depozit pe termen scurt, cu o anumită scadență fără drept de retragere.
Credit card = carte de credit = carte de reprezentare care permite deținătorului să cumpere articole în contul său.
Cum Rights = Drepturi Cum = operațiuni de cumpărare de acțiuni în care cumpărătorul are dreptul de a cumpăra acțiuni din drepturile de emisiune ale companiei.
Devaluation = devalorizare = reducerea importanței în valoare a monedei interne în raport cu alte monede.
Discounting = discontare = reducerea valorii fluxurilor viitoare de numerar la perioada de timp zero.
Dunning Notice = Nota Dunning = aviz care aminteşte clienților de conturi rămase restante.
Insolvency = insolvabilitate = indisponibilitate de plată a dobânzii şi a datoriei ajunse la scadență.
Franchise = franciză = înțelegere între un distribuitor en-detail şi un distribuitor important de mărfuri şi servicii; distribuitorul se obligă să vândă numai mărfurile distribuitorului şi să răspundă pentru calitatea produselor şi reclamă.
Line of credit = linie de credit = acord neoficial între creditor şi beneficiarul împrumutului privind valoarea maximă a creditului care va fi acordat.
Risk = risc = dispersia posibilă asociată cu venitul estimat, măsurat prin abaterea standard.
Time draft = trată la termen = plata trebuie efectuată la o dată viitoare prescrisă.
Giro Transfer System = Sistem de transfer Giro = sistem de transfer monetar operând printr-un sistem poştal pentru a facilita transferul unui volum mare de tranzacții.
Funds = fonduri = numerar realizat din datorii şi sursele de capital ale acționarilor.
Financial market = piață financiară = piață pentru împrumuturi şi investiții pe termen scurt (piețe valutare) şi pe termen lung (piețe de capital).

c) Cuvinte / structuri care circulă în română cu forma din engleză:
Barter = comerț de bunuri şi servicii fără bani.
Cash = active curente cu cea mai mare lichiditate.
Chartist = analist tehnic ce prefigurează modele de acțiuni şi obligațiuni în vederea elaborării recomandărilor privind vânzările şi cumpărările.
Dealer = companie sau individ care cumpără acțiuni în cont propriu.
Deficit = excedent de cheltuieli din buget.
Draft = ordin scris şi semnat prin care o parte obligă altă parte să plătească o anumită sumă unei terțe părți.
Escrow = active reale sau financiare deținute de o terță parte până când sunt îndeplinite condițiile unui contract.
Forfeiting = cumpărarea de la alte agenții a unor promisiuni de plăți emise de importatori
Goodwill = cont de activ intangibil ce indică prima plătită peste valoarea de inventar a unei achiziții.

BDD-A5325 © 2005 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:54:06 UTC)

Greenmail = număr mare de acţiuni deţinute de o companie concurentă care forţează compania vizată să-şi răscumpere acţiunile la un curs ridicat în vederea evitării preluării sale.
Leasing = acord de închiriere pe termen lung.
Dumping = practica de a oferta bunuri pentru vânzare pe o piaţă străină la un preţ mai scăzut decât cel al aceluiaşi produs pe piaţa internă sau a unei terţe ţări.
In-and-out = cumpărarea şi vânzarea aceleeaşi hârtii de valoare în decursul unei scurte perioade de timp
On-line = sistem pe computer în care tranzacţiile clientului sunt afişate în dosarele Băncii Centrale iar în momentul efectuării lor, ele sunt orientate direct către contul clientului.
Ticks = schimbări în nivelul minim al cursului unei hârtii de valoare.
Audit = examinarea actelor contabile de către un auditor pentru a stabili dacă există sau nu fraude.
Tot aici putem include şi următoarele anglicisme: *bonus, item, manager, bord, lobby, job, rating, voucher, clearing, collaps, crash, ATM, e-mail, e-cash, Know-how, dealer, staf, trend, business-start, workshop, supermarket, superviser, merchandiser, software, hardware, desktop, laptop, brand,etc.*

d) Structuri / cuvinte englezesti traduse parţial în română:
Piaţa futures = schimburi organizate prin comercializarea la o dată viitoare a unor active reale şi financiare la preţul fix actual.
Acord stand-by = înţelegere prin care garantul se obligă să cumpere acţiuni nesubscrise ca rezultat al drepturilor oferite.
Sistem voucher = metodă de control a cheltuielilor în numerar prin folosirea unor autorizaţii justificative scrise.
Cont escrow = active reale sau financiare deţinute de o terţă până când sunt îndeplinite condiţiile unui contract.

Alte emple ne oferă presa de specialitate:
"*Pe de altă parte, se mai asigură consultanţă în afaceri, cursuri pentru întreprinzători, ajutor în întocmirea planurilor de business, sfaturi…*". (Capital, nr.10,6.03.2003);
"*La nivelul retailerului suedez, există un cod de conduită (...)Un alt retailer important produce in sistem lohn.*" (Capital, nr.9, 27.02.2003);
"(...) programul oferă servicii de wireless care utilizează coordonatele geografice folosite în domeniul public, utilităţi…"(Capital, nr.11, din 13.03.2003);
*"Pe piaţa monetară, volumul tranzacţiilor a fost destul de scăzut, dobânzile la depozitele over-night fiind în jur de 18% pe an."(*Ziarul Financiar, nr, 1093, din 2.04.2003); *"Evoluţia accelerată se explică şi prin transferul know-how realizat de companiile străine."*(Capital,nr.13, din 27.03.2003)

e) Cuvinte şi structuri englezesti traduse printr-o perifrază:
Bearer security = hârtie de valoare la purtător = hârtie de valoare care necesită numai deţinerea unui certificat.
Blue-sky laws = legislaţie contra emisiunilor frauduloase de acţiuni = reglementări de stat care vizează hârtiile de valoare emise şi vândute în interiorul statului respectiv.
Cash discount = bonificaţie pentru plata în numerar = preţ de cumpărare mai mic oferit pentru plata mai devreme a conturilor de creanţe.

BDD-A5325 © 2005 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:54:06 UTC)

Cash turnover = viteza de circulaţie a numerarului = raport curent care exprimă cel mai bine gradul de lichiditate şi care conţine numai numerar şi hârtii de valoare comercializabile, împărţite la pasivele curente.
Bad-Debt-Expense = cheltuieli datorate şi neonorate = valoarea estimată a conturilor de creanţe necolectate într-o anumită perioadă de timp.

Presa de specialitate oferă emple suficiente de anglicisme aparţinând categoriilor enunţate mai sus:
" Samsung Electronics (...) vizează, pe termen lung, să devină al doilea brand de pe piaţa autohtonă." (Capital, nr. 10, 6.03.2003.);
"Compania care face publicitate on-line(...) îţi furnizează un banner sau un link."(Capital, nr. 9, 27.02.2003.);

"După un an s-a întors în ţară ca business-development al firmei franceze Facom." (Capital, nr. 9, 27.03.2003); *"Zona de rafinare aduce un cash-flow important."(Capital,* nr.12, 20.02.2003);
"(…)*putem avea surpriza ca limita acceptată de scorigul băncii să fie mai mică decât cea oferită de patron."(idem);*
"Introducerea sistemului E-Cash va duce la reducerea bancomatelor de tip ATM (=automated teller machine) şi a smart cardurilor deşi experienţa anterioară demonstrează că oamenii sunt reticienţi la nou şi acceptă mai greu astfel de sisteme." (Capital, nr.20 din 15.05.2003);
*"Cardul este capabil să recunoască PIN-ul (personal identification number) utilizatorului de card ,să verifice plăţile efectuate, relaţia clientului cu banca, broker-ul, compania de asigurări." (Bursa,*nr.59,27.03.2003); *"Stabilitatea ce a caracterizat ieri paritatea euro / dolar nu i-a îndepărtat pe brokerii şi traderii de la Bursa la termen din Sibiu de piaţa futures."* (idem);
"(...) preţul primei tranzacţii s-a situat cu 41 pips sub preţul de cotare al sedinţei de marţi dar acum evoluează pe un trend ascendent."(idem).

În continuare, vom analiza *problema anglicismelor* din sistemul financiar *din perspectiva nivelurilor limbii*.

Astfel, anglicismele furnizează cel mai mare procent de abateri de la aplicarea principiului fonetic. Semnalăm prezenţa unor anglicisme, în cadrul sistemului financiar care ridică câteva probleme:
Rating - un anglicism neadaptat pronuntat *[reiting];* **Deficit** – are pluralul *deficite* şi NU *deficituri;*
Stand-by – este un anglicism neadaptat pronunţat *[stendbái];*
Stat (de plată) – are varianta cu [ş]-(ştat) care este foarte răspândită deşi este neliterală;
Voucher –un anglicism neadaptat pronunţat *[vaučăr];* **Warant** – un neologism semiadaptat grafic; forma de plural este *warante* iar grafia *warrant* este etimologică;
Cliring – este un anglicism adaptat; varianta *clearing* este pedantă;
Cash – un anglicism neadaptat, pronunţat *[keş]*.
Este important de semnalat prezenţa **abrevierilor** specifice limbajului economic şi de afaceri, în special cel preluat din limba engleză. Acestea ne ajută să înţelegem textele specifice din domeniu şi să facă comunicarea mai eficientă. Iată câteva emple:
L / C – letter of credit;

BDD-A5325 © 2005 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:54:06 UTC)

C / N – credit note;
E-mail – electronic mail;
ATM – automated teller machine;
PIN – personal identification number;
E-cash – electronic money;
OLTP – on-line transaction processing,etc.

La nivel morfologic se includ probleme de gen, articulare enclitică, număr, flexiune cazuală. Astfel:
Ex. *"În România se face **lobby** din greu. **Lobbist-ul** trebuie să notifice Senatului şi Camerei Reprezentanţilor când începe o **campanie de lobby**(…) Tocmai aici intervine rolul **lobbistului."***
Anglicismul *cash* apare folosit şi ca substantiv dar şi ca adjectiv şi adverb cu sensul *peşin :*
Ex. *Plata se va face **cash / cu cash.***
În privinţa verbului se preferă conjugarea întâi. Astfel, apar: *a **lista, a procesa, a printa, a scana, a deconta, etc.***

Lectura inventarului de anglicisme din sistemul financiar scoate la iveală problema **colocaţiilor-** combinaţii în interiorul cărora două sau mai multe cuvinte coexistă. Practic, cuvintele care alcatuiesc respectiva colocaţie se află într-o relaţie sintagmatică. Colocaţiile se împart în două mari categorii: a) *colocaţii gramaticale*; b) *colocaţii lexicale.*
În continuare ne vom ocupa de colocaţiile lexicale alcătuite din substantive, adjective, verbe şi adverbe. O astfel de clasificare a fost făcută de Benson, Morton et.al. în *The BBI Combinatory Dictionary of English.* Aici se analizează şase tipuri de colocaţii. Plecând de la aceste tipuri, vom observa modul în care acestea sunt redate în limba română.
Tipul 1 :
(rom.) substantiv + adjectiv → (engl.) adjectiv + substantiv
Cont bancar → bank account *Pasive curente → current liabilities*
Cont blocat → blocked account *Pasive limitate→limited liabilities*
Preţ futures → futures price

Tipul 2:
(rom.) subst. in N.+ subst. in G. → (engl.)subst. in N.+ subst. in N.
Tendinţele pieţei → market trends
Lider de piaţă → market leader
Card de debit → debit card

Tipul 3:
Subst. + verb (verbul indică o acţiune caracteristică substantivului)
Societatea dă faliment. → A company goes bankrupt.
Afacerile sunt înfloritoare. →Business is flourishing.
Managerul conduce / planifică / deleagă.→ A manager leads / plans / delegates.

Tipul 4:
Verb + adverb
a investi / a pierde masiv → to invest / to lose heavily
a se dezvolta constant → to increase steadily

BDD-A5325 © 2005 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:54:06 UTC)

Tipul 5:
(rom.)adverb+ adverb → (engl.) adverb + adjectiv
Strict confidențial → strictly confidential
Profund îndatorat → deeply / greatly indebted
Capitalizare severă → severely capitalized

Tipul 6:
Prepozitie + substantiv
(despre un cont*) a fi pe roşu → to be in the red*
*la limită (*instrucțiuni date brokerilor) → *at limit*
*la vedere (*despre depozit)→ *at sight*

La nivel semantic putem semnala prezența *pleonasmelor* de genul: *bord de conducere, conducere managerială, mijloace mass-media, summit la vârf, etc.* Totodată , nu putem trece cu vederea problema *coliziunii omonimice şi paronimice* în care sunt implicate anglicismele.
Ex. **Bord <** (engl.) board =consiliu de conducere
Bord < (fr.) bord =margine
Training = instruire, antrenament
Trening = costum de sport
Un loc aparte îl ocupă *calcul de structură* folosit în redarea unor compuse.
Ex. **money laundering** = spălare de bani ;
bridge loan = împrumut punte ;
breadth of the market = extinderea pieței;
capital structure = structura capitalului, etc.

În privința procedeelor prin care cuvintele englezeşti intră în limba română putem cita următoarele:

1. **<u>Derivarea:</u>**

a) **cu sufi:**
*-al (*acțional, informațional);
*-anță (*consultanță);
-er (prompter, manager, leader);
*-ing (*processing, screening)

b) **cu prefi:**
hiper- (hipermarket);
super- (supermarket);
*over- (*overdraft)

c) **elemente de compunere prefixoida:**
mini-(minimarket, minicrah);
*dis- (*discount)

2. **<u>Trunchierea:</u>** unele anglicisme au fost împrumutate cu forma netrunchiată care circulă în paralel cu cea trunchiată. Vorbim astfel de existența **dubletelor:** *Hardware / hard ; software / soft,*etc.

Împrumuturi s-au relizat şi sub forma **abrevierilor grafice.**
Ex. Ltd. **–** limited ;

BDD-A5325 © 2005 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:54:06 UTC)

Co. –company;
PIN – personal identification number;
ATM – automated teller machine;
OLTP – on-line transaction processing;
E- cash – electronic cash, etc.

Sub aspect stilistic, deşi ar părea greu de crezut, se pot descoperi figuri de stil şi într-un domeniu rigid, aşa cum este cel financiar. Astfel, o suită de **metafore** folosite în limbajul de afaceri englez dă o oarecare expresivitate şi plasticitate acestuia. De pildă, pentru a putea citi şi înțelege un raport de bursă dintr-un ziar, este necesar să poți decoda limbajul metaforic întrebuințat. Astfel, în engleza de afaceri apar o multitudine de **metafore standard**. Utilizând **metaforele personificatoare** se pot atribui calități umane unor fenomene şi concepte economice. De pildă, sintagma ***boala industrială*** (*industrial disease*) se referă la o industrie confruntată cu probleme grave. Despre o companie care nu progresează se poate spune că este ***paralizată*** (*paralysed*) iar atunci când o societate necesită o reorganizare forțată pentru a evita falimentul se spune că necesită o ***operație drastică*** (*drastic surgery*). Şi ***zoosemia*** este un tip de metaforă prin care se transferă oamenilor atribute animale. De emplu, despre o piață de capital confruntată recent cu un crash dar care acum se află în proces de refacere se spune că ***îşi linge rănile*** (*to be linking its wounds*). Alte metafore întâlnite sunt: **Urs** (*bear*) → despre un dealer care acționează pe o piață de acțiuni aflată în regres; ***Bivol*** (*bull*) → dealer ce acționează pe o piață aflată în ascensiune; ***Cerb*** (*stag*) → cel care face speculații bursiere cumpărând acțiuni de la companii relansate şi sperând să le vândă cu profit.Tot cu o metaforă avem de-a face şi atunci când vorbim de ***înghețarea prețurilor /salariilor.***
Hiperbola apare şi ea în terminologia afacerilor în emple de genul: *Maşinile japoneze* ***au invadat*** *piața europeană.; Banii* ***s-au revărsat*** *în țară.*

Lectura ziarelor de specialitate ne-a relevat şi alte aspecte dintre care amintim:
Elemente de discurs repetat în :
"*Război şi pace ntre Big Mac şi Roquefort."* (Capital, nr. 9, 27.02.2003*);*
"Cine nu are studenți să-şi cumpere." (idem);
*"Când Maumovici se jură că nu fură mai mult de 10%".(*idem*);*
"Mai întâi s-a furat, apoi s-a reglementat." (idem); *"Jaful dinaintea privatizării"* (idem*);*
"Ce n-a văzut Parisul: investitori români." (idem); *"Târgul de joburi: punct ochit, punct lovit."* (Capital, 13.03.2003);
"Comisionul de succes naşte scandal la guvern." (idem); *"Turism şi pace."*(Capital, 20.03.2003);
"Muncitorii pleacă, pierderile întreprinderilor rămân." (idem*);*
"Lungul drum al banilor de la Washington la sate."(idem);
"Heringii, urşii şi liynxii au fost buturugile mici în care se impotmolise carul negocierilor de aderare cu unii dintre nominalizații de la Copenhaga." (Capital, 27.03.2003);
*"SIF Moldova îşi lasă oile în paza lupului." (*idem); *"Creditele ipotecare luate la bani mărunți."* (Capital,15.05.2003)

Expresii idiomatice, locuțiuni:
"De ce nu pune ministrul sănătății piciorul în prag?"(Capital,27.02.2003);

BDD-A5325 © 2005 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:54:06 UTC)

"Salariaţii îi trântesc uşa în nas patronului."(idem); "După ce a plătit pentru a deveni acţionar majoritar, un investitor ieşean se uită peste gard la firma lui."(idem); "BMW însumează elementele care ţin de value for money."(idem)
"Hoţii de minute au intrat pe fir."(Capital, 13.03.2003); "Guvernul îşi deschide punga pentru industria de publicitate." (idem);
"Au fost emple şi de societăţi de asigurări care au dat chix." (Bursa, 27.03.2003);
"Iacobov pune mâna pe banii SIF Moldova." (Capital, 27.03.2003);
"Cum iei ţeapă prin lege."(Capital,13.03.2003) – **structură oximoronică**
Alături de acestea mai notăm:
Metafora :*"Cu bani Phare, uşile glisante alunecă mai bine."(Capital,13.03.2003)*
Antonomaza:"*Unchiul Sam a deschis larg porţile mărfurilor made in Romania."(Capital, 20.03.2003)*
Metonimia:*"Americanii luptă virtual cu tov. Kim."(Capital, 13.03.2003)*
Hipocoristic:*"Zahărelul american nu îndulceşte aderarea."(idem)*

Fără a avea pretenţia de a fi epuizat subiectul, totuşi toate cele precizate în cadrul acestei lucrări demonstrează că anglicismele există, iar prezenţa lor în limbă este o dovadă a vremurilor pe care le trăim şi a conjucturii internaţionale în care ne aflăm. Tot ceea ce putem face este să le studiem atent şi să le acceptăm pentru că respingerea lor nu este o soluţie realistă. Totuşi, această respingere din partea unor membrii ai societăţii n-ar trebui să ne mire întrucât se ştie că noul este greu acceptat, mai ales de un popor care, vreme de aproape cincizeci de ani, s-a aflat sub o dominaţie ostilă vestului şi valorilor sale. Tocmai această respingere confirmă observaţia lui Hans van den Broeck că "*drumul de la Marx la market este lung şi greu".*

Bibliografie :

AVRAM, M., *Anglicismele în limba română actuală*, Editura Academiei, Bucureşti, 1997
BANTAŞ, A., Constantinescu, I., Şendrea, P., *Observaţii pe marginea înregistrării cuvintelor de origine engleză în lucrări lexicografice româneşti, în Studii şi cercetări lingvistice,* XXXIV, nr.6, Bucureşti, 1983
BEJAN, M.,D., *Interferenţe lingvistice în diacronia limbii române,* Editura Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, 2005
BENSON, M.et.al., *The BBI Combinatory Dictionary of English,* Amsterdam-Philadelphia, 1986
BRAUDEL, F., *Structurile cotidianului*, vol.II, Editura Meridiane, Bucuresti, 1976
CIOBANU, G., *Anglicismele în limba română*, Editura Amphora, Timişoara, 1996
SKEAT W., *A Concise Etymological Dictionary of the English Language,* Oxford University Press, Oxford, 1965

BDD-A5325 © 2005 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:54:06 UTC)